

Kwaliteitskaart Sociale Veiligheid / Gedrag

Kaart 2.03

(Passend) Onderwijs

Verantwoordelijke**Leerkrachten
KC****Opgesteld op
Geëvalueerd****Opgesteld: 21-10-2019
Geëvalueerd: 09-06-2022****Doel**

We willen een veilige omgeving voor leerlingen en personeel creëren, dit houdt in dat er een prettige sfeer op school is waarin iedereen zich prettig voelt, we kinderen gewenst gedrag aanleren en waarin we hen gericht leren hoe ze met zichzelf en anderen omgaan.

Preventie is een belangrijk onderdeel binnen de sociale veiligheid. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden.

Internationaal onderzoek (www.casel.org) wijst uit dat een sterk ingevuld programma voor sociaal-emotioneel leren (SEL) in combinatie met goed klassenmanagement, ook tot hogere scores leidt voor taal, lezen en rekenen.

Aanpak

Voor sociaal-emotionele ontwikkeling maken wij gebruik van de lessen van de methode Leefstijl. Daarnaast gebruiken wij het meetinstrument voor sociale veiligheid van SCOL. Naast deze methode Leefstijl hebben wij ook schoolregels opgesteld (te vinden in de schoolkalender onder het kopje: fijn om te weten).

Onze school monitort de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. We nemen een vragenlijst af via SCOL. De leerkrachten vullen deze in (vanaf groep 3) en vanaf groep 6 ook de leerlingen (LeerlingSCOL).

Jaarlijks nemen we de leerlingtevredenheidsspeiling af in Vensters (scholen op de kaart). Dit doen we in de groepen 6, 7 en 8. Deze resultaten worden besproken en geanalyseerd door leerkrachten, directie, leerlingenraad en MR. Aansluitend worden de gegevens gepubliceerd op scholen op de kaart (inzichtelijk voor ouders).

Gedrag Werkt!:

Binnen Hilvarenbeek is een leerteam gedrag, gefaciliteerd door het samenwerkingsverband waaraan onze school, samen met de andere Hilvarenbeekse scholen, deelneemt.

Dit bovenschoolse leerteam heeft drie doelen:

- Duidelijke structuur en aanpak hoe scholen omgaan met gedrag

- Leerkrachten/pedagogisch medewerkers bekwaam maken in het omgaan met moeilijke verstaanbaar gedrag
- Voorkomen (minder) uitstroom S(B)O
- Samenwerking en uitwisseling binnen de gemeente d.m.v. krachtig bovenschools leerteam

Leefstijl:

We werken in de groepen 1 tot en met 8 met de methode Leefstijl. Deze groepen hebben Leefstijl structureel 2x per week op het rooster staan en gebruiken het als bronnenboek op het moment dat een bepaald thema extra aandacht vraagt in de groep. Binnen het onderwijs spelen sociaal-emotionele vaardigheden en normen en waarden een belangrijke rol. Met het Leefstijl programma worden leerlingen hiervan bewust gemaakt. Samen met klasgenoten voeren ze activiteiten en opdrachten uit en leren goed met elkaar omgaan. Niet alleen het individu maar ook de groep wordt sterker.

SCOL:

De SCOL (Sociale Competentie ObservatieLijst) is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie, welbevinden en sociale veiligheid. Dit softwareprogramma is een wetenschappelijk onderbouwd meetinstrument en voldoet aan de eisen van de inspectie. Met de SCOL-scores brengen we de competenties van onze leerlingen structureel in kaart.

De uitkomsten bieden aanknopingspunten voor het onderwijs in sociale competentie. Deze gegevens worden ook gebruikt om te signaleren of een leerling extra zorg nodig heeft op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.

De SCOL is een scorelijst per leerling die tweemaal per jaar door de groepsleerkracht ingevuld wordt.

De LeerlingSCOL is een aanvullende module op de SCOL. De leerlingen van de groepen 6, 7 en 8 vullen ook tweemaal per jaar de scorelijst zelfstandig in. Dit duurt circa tien minuten per keer. De LeerlingSCOL geeft zicht op de mening van de leerling zelf. De SCOL voor ouders wordt niet gebruikt.

Procedure:

- Jaarlijks wordt de afname van SCOL door de KC opgenomen in de toetskalender en op de jaarkalender. De afnamemomenten zijn in oktober vóór de herfstvakantie en in april vóór de meivakantie.
- SCOL wordt op deze twee momenten in het schooljaar door iedere groepsleerkracht en de leerlingen van de groepen 6, 7 en 8 ingevuld.
- Voorafgaand aan het moment van invullen vindt een leerteam plaats waarin geoefend wordt met de vraagstelling en het scoren van de vragen. Ook wordt per bouw besproken welke concrete gedragingen van hun leerlingen met de vraag worden bedoeld. Het doel van de oefening is afstemming binnen de bouw van de interpretaties van vraagstelling en wijze van scoren. Ook de wijze van afname (groepsgewijs of individueel) wordt afgestemd.
- Voorafgaand aan het daadwerkelijk invullen van de lijsten is het wenselijk dat door de leerkracht een observatie van zijn klas gedaan wordt met in het achterhoofd de vragen van SCOL.
- Er wordt geobserveerd met de volgende vraagstellingen in het achterhoofd:
 - Gedraagt deze leerling zich in deze situatie sociaal competent (gelet op zijn leeftijd)?
 - Doet hij dat uit zichzelf of wordt hij ertoe aangespoord?
 - Welke kenmerken heeft de situatie?
 - vrij/gestructureerd
 - vertrouwd/onbekend
 - gelijke/tegengestelde belangen
 - verhouding tot andere personen

- Bij het invullen van de SCOL gaat de leerkracht uit van wat hij op basis van de observatie heeft gezien, maar ook op basis van hoe de leerkracht de leerling kent. Bij de bepaling van de score wordt het gemiddelde gedrag van een leerling in verschillende situaties betrokken.
- Er worden geen vragen uit de lijst overgeslagen. Bij twijfel over het toekennen van een score kan de lijst tussentijds opgeslagen worden. Zolang de lijst niet vergrendeld is kunnen er wijzigingen aangebracht worden in de scores. Als de afname helemaal is afgerond, worden de resultaten door de leerkracht vergrendeld.
- De groepsleerkracht heeft de mogelijkheid om SCOL direct op de computer te scoren maar kan er ook voor kiezen om dit eerst handmatig op het scoreformulier te doen.
- Na de afnameperiode bekijkt de KC'er de resultaten zal indien nodig de leerkracht vragen stellen. In de leerteams wordt de analyse gedaan.
 - Overzichten > leerlingSCOL > groepsoverzicht
 - Overzichten > SCOL > groepsoverzicht
 - korte analyse van de verkregen gegevens door de leerkracht opgesteld
 - een overzicht van de leerlingen die op basis van de Scol besproken moeten worden met KC.
- De KC zorgt er voor dat de SCOL-afname wordt geïmporteerd in Esis.
- De eerste invulronde wordt met ouders besproken tijdens de oudergesprekken in oktober/november over de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Als de tweede invulronde daar aanleiding voor geeft, worden ouders uitgenodigd voor een gesprek, dan wel voor het rapportgesprek na het tweede rapport.
- I.v.m. de AVG wetgeving worden uitdraaien van SCOL niet bewaard in de klassenmap, enkel digitaal in het SCOL systeem.

Wijze voor afname door de leerlingen:

1. Het is een vragenlijst over hoe jij zelf vindt dat het met jou gaat.
2. Niemand ziet de resultaten, ook je leerkracht niet.
3. Er zijn steeds drie antwoordmogelijkheden en het antwoord wat het beste past moet gekozen worden. Attendeer de leerlingen erop dat ze het liefst zo min mogelijk "soms" kiezen.
4. Denk aan situaties *in het algemeen* en niet aan die ene pauze, met die ene ruzie etc.
5. Er is een geluidsicoontje die je de vragen voorleest als je wil.
6. Als je een vraag niet begrijpt vraag je de leerkracht om hulp.

Tijdens de oudergesprekken in november worden de bevindingen vanuit de SCOL alsmede de observaties van de leerkracht teruggekoppeld.

Scol afname klaarzetten (systeembeheerder op Driehoek: KC):

- Bij systeembeheer vergrendel je de vorige afname
- Bij edex lees je edexml in (via de optie: esis koppeling) dit doe je in augustus (1 najaar) en in januari (2 voorjaar). Aanvinken welke groepen je wil inlezen voor de SCOL afname (groep 3 t/m 8).
- Bij de EDEX export verdeelt het leerlingadministratiesysteem de combinatiegroep op in meerdere groepen, elk met hun eigen leerjaar. Het leerjaar is in de EDEX namelijk gekoppeld aan de groep en niet aan de individuele leerlingen. Het gevolg hiervan is, dat u de combinatiegroep twee of meer keren terugziet na de import in SCOL, namelijk per leerjaar één. U kunt de 'opgeknipste' combinatiegroepen daarom weer samenvoegen onder Systeembeheer>Samengestelde groepen beheren.
- Hij filtert de gebruikers eruit die nog geen wachtwoord hebben (bijvoorbeeld nieuwe leerkracht)
- Die inlog maak je aan (let op; kies voor inlog verzenden per mail)

- Daarna ga je naar systeembeheer: LeerlingSCOL > Gebruikersbeheer en maak je wachtwoorden aan voor de leerlingen, hiervoor vink je de groepen aan en kies je voor tabel per groep.
- Print per groep de tabel uit en verspreid die bij de klassen

Schoolregels:

We werken op de Driehoek met schoolafspraken.

Vanuit de gedragscode/gedragsprotocol hebben we de volgende schoolafspraken opgesteld. Deze afspraken passen bij 'fase 0' van onze gedragscode.

De schoolafspraken:

We gaan met respect met elkaar om
We zorgen samen voor een veilige groep en school
We helpen elkaar en houden rekening met elkaar
We maken problemen bespreekbaar

Groepsafspraken:

We werken in elke klas met groepsafspraken.

Adhv de leerlijnen Sociaal Gedrag en Leren Leren maakt elke leerkracht bij de start van het jaar een aantal groepsafspraken met zijn klas. Deze hangen zichtbaar in de klas. Gedurende het jaar pas je deze afspraken aan zodat je de leerlijn goed blijft volgen.

Bij de overdracht naar het volgende jaar en de volgende leerkracht is het belangrijk (ivm de doorgaande lijn) deze afspraken over te dragen zodat de nieuwe leerkracht weet waaraan gewerkt is mbt de leerlijnen Sociaal Gedrag en Leren Leren.

De leerlijnen zijn te vinden op sharepoint in de map IB Team > Gedrag en Onderzoeken > Gedragscode.

Taakspel:

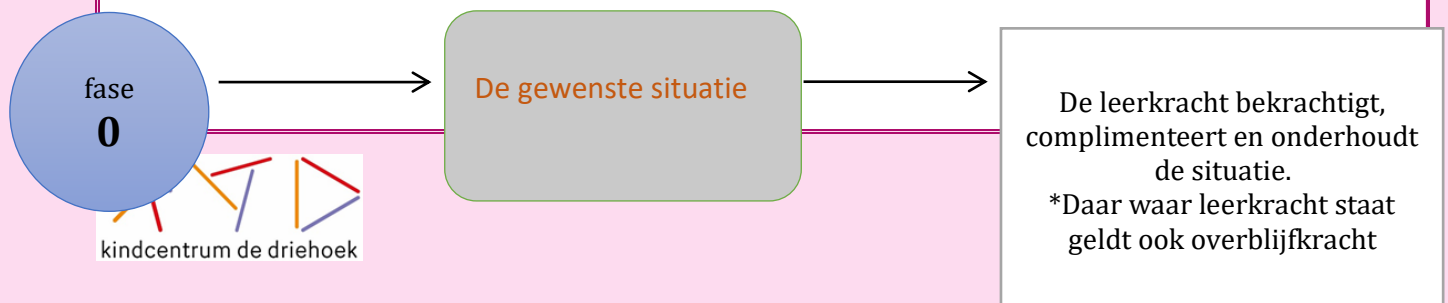
In groep 3 t/m 8 wordt de methode Taakspel gebruikt. Afhankelijk van de sfeer en het naleven van de regels door de leerlingen wordt dit ingezet. Taakspel is een spel dat leerlingen in teams 'spelen' tijdens de reguliere lessen of activiteiten. De leerkracht en de leerlingen bespreken welke klassenregels er tijdens Taakspel gelden. De teams krijgen voordat ze beginnen een aantal kaarten/punten. Wanneer ze voldoende kaarten/punten overhouden als het spel is afgelopen, verdienen ze de vooraf besproken beloning.

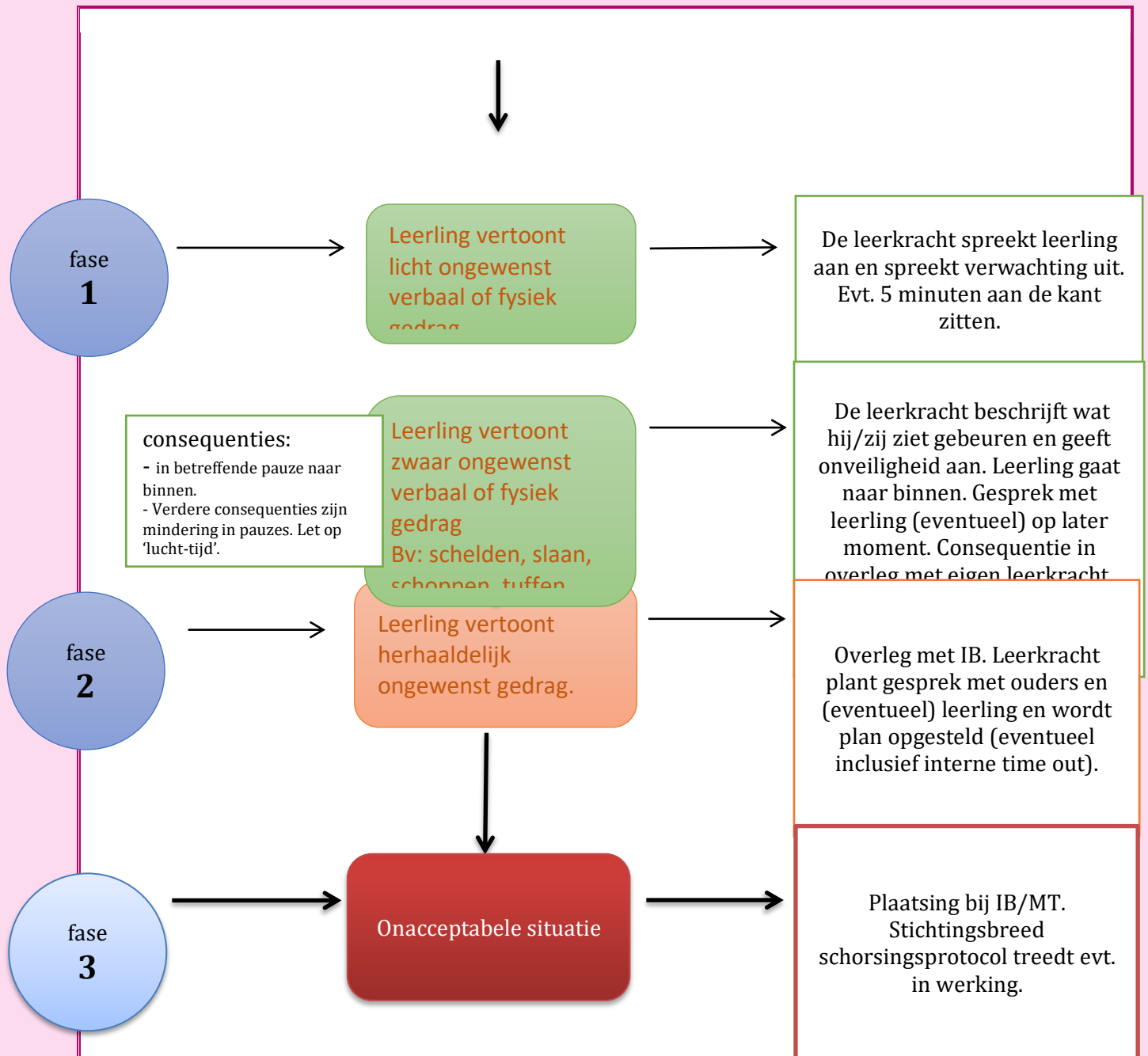
Gedragscode:

Preventie is een belangrijk onderdeel binnen de sociale veiligheid. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden.

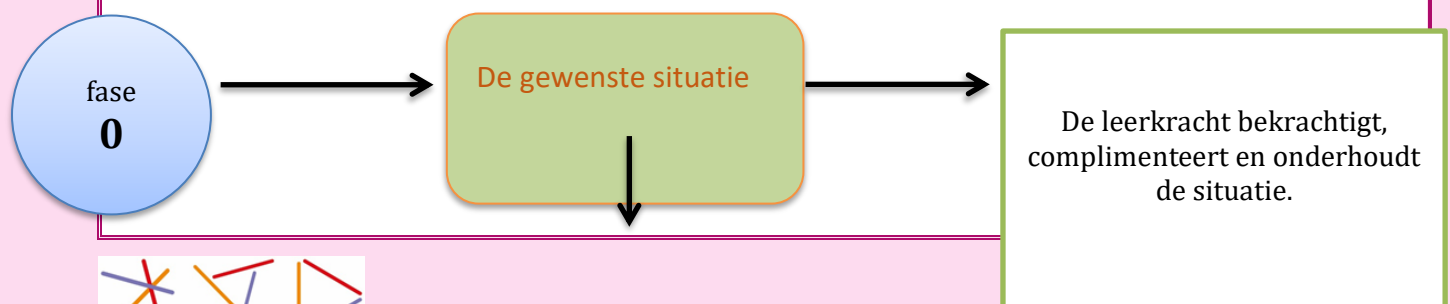
We gaan ervan uit dat alle leerkrachten, ouders en/of verzorgers en leerlingen op de hoogte zijn van en zich houden aan de *gedragscode* zoals hieronder beschreven waarvoor we samen de verantwoording dragen. Hieronder de korte versie van de afspraken wb gedrag op de Driehoek. Voor een uitgebreide versie kijk in de map: L:\IB Team\Gedrag en onderzoeken\Gedragscode.

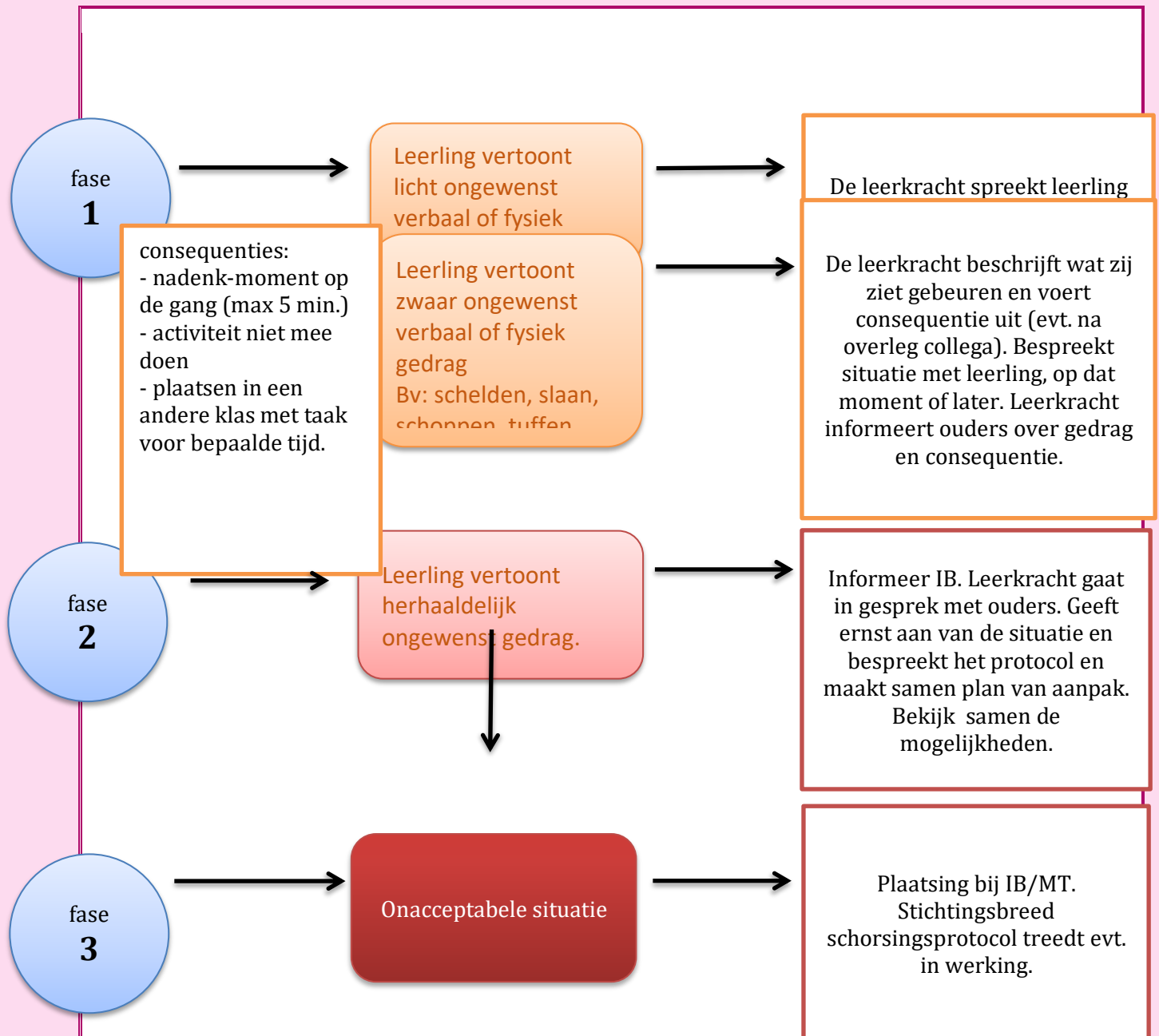
Gedragsprotocol kort Kindcentrum de Driehoek (pauze)

Gedragprotocol kort Kindcentrum de Driehoek (in de klas/de groep)

ICP:

Onze school heeft drie interne vertrouwenscontactpersonen. Leerkrachten, ouders en kinderen kunnen bij een ICP'er terecht met problemen en vragen op het gebied van machtsmisbruik (o.a. pesten, vermoedens van kindermishandeling), seksuele intimidatie en seksueel misbruik. De ICP'er kan in sommige gevallen de problemen helpen oplossen, maar zal bij ernstige problemen de externe vertrouwenspersoon (EVP) inschakelen. Bij acuut gevaar en onveiligheid voor een kind zal direct gemeld worden bij Veilig Thuis.

Zie verder kwaliteitskaart: kwaliteitskaart 2.25 ICP (nieuw!) en 2.20 meldcode/huiselijk geweld en kindermishandeling.

Gedragsregels voor een veilig schoolklimaat: [waar komen deze vandaan?](#)

1. Gedragsregels betreffende het pedagogisch klimaat

- De leerkrachten van de school worden met de voornaam aangesproken
- De voertaal op school is ABN.
- Schelden, grof of kwetsend taalgebruik en bijnamen zijn niet toegestaan.
- Kwetsende, discriminerende, of seksistische opmerkingen of grappen over iemands uiterlijk, eigenschappen of handicap zijn niet toegestaan.
- Discriminerende of kwetsende opmerkingen over bepaalde bevolkingsgroepen zijn niet toegestaan.
- Andere commerciële, aanstootgevende of kwetsende uitingen, zoals tekeningen, posters, en geschriften zijn niet toegestaan.
- Er wordt op school niet gerookt in het bijzijn of in het zicht van kinderen. Dit geldt ook voor buitenschoolse activiteiten (kamp, sportdag e.d.).
- Zie verder het pestprotocol.

2. Belonen, troosten en straffen

- Belonen gebeurt in de vorm van complimenten, plaatjes of stickers. In geen geval met snoep of waardevolle zaken.
- Troosten in de vorm van kinderen op schoot nemen, alleen bij kinderen in de onderbouw (tot groep 4) of als een kind zelf het initiatief neemt.
- We zijn voorzichtig met lichamelijk contact (arm om kind heen slaan e.d.) en zijn daarbij alert op de reactie van het kind.
- De consequentie 'straf' is in principe leerling afhankelijk, straf moet een doel hebben.
- Op verantwoorde wijze bij de arm pakken om escalatie te voorkomen, is toegestaan. Als situaties verder escaleren, moet dit direct gemeld worden aan de directie en aan de ouders van het betreffende kind.
- Opmerkingen over ontoelaatbare handelingen dienen gericht te zijn op het gedrag, niet op de persoon.
- Toegestane vormen van straf zijn: nablijven, naar binnen sturen, uitsluiten van bepaalde activiteiten, gedrag laten verwoorden/opschrijven (zie ook punt 5). Zie gedragscode.

3. Toezicht in kleed- en douchelokalen

- Vanaf groep 3 kleden jongens en meisjes zich gescheiden om.
- Een leerkracht betreedt een kleed- of douchelokaal alleen, als daartoe aanleiding is en pas na eerste een teken te hebben gegeven.
- Een leerkracht blijft niet alleen met een leerling in een kleed- of douchelokaal.

4. Lichamelijk hulp

- Hulp bij het toiletbezoek wordt alleen gegeven in groep 1 en 2. In hogere leerjaren alleen op verzoek van of met toestemming van de ouders.
- Bij gehandicapte leerlingen wordt de hulp alleen verleend door de aan de groep verbonden leerkracht of (onderwijskundig/klassen-) assistent.
- Er kan voor gekozen worden om een gehandicapt kind een maatje te geven.
- Er dient rekening te worden gehouden met schaamtegevoelens en cultuur.

5. Persoonlijke contacten tussen leerkrachten en leerlingen

- Nablijven om welke reden dan ook mag nooit langer dan 15 minuten duren, zonder dat de ouders op de hoogte worden gebracht.

- Tijdens het nablijven zorgt de leerkracht ervoor, dat de leerling(en) en de leerkracht op een plaats verblijven, die van buiten het lokaal zichtbaar is.
- Leerkrachten nodigen kinderen niet bij hen thuis uit.

6. Buitenschoolse activiteiten

- Tijdens schoolkampen e.d. slapen jongens en meisjes gescheiden of onder toezicht.
- Slapen in gescheiden leerlingenslaapzalen gebeurt alleen door begeleiders van hetzelfde geslacht.
- Het dragen van nachtkleding is voor leerlingen en begeleiders verplicht.
- Er worden bij deze gelegenheden geen nachtzoenen uitgewisseld noch door leerlingen, noch door begeleiders.
- Leerlingen met persoonlijke problemen (bijv. bedplassen of beginnende menstruatie) moeten tijdens het kamp een vertrouwenspersoon mogen kiezen.

7. Internetgebruik

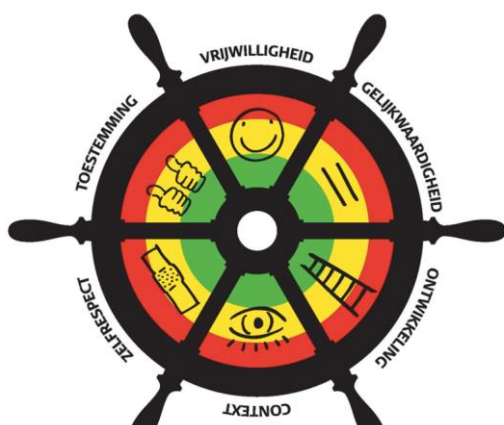
- Alle onder punt 1 genoemde regels betreffende het pedagogisch klimaat zijn van toepassing op internetgebruik.
- Chatten op school is alleen toegestaan onder toezicht van en in bijzijn van de leerkracht.
- Leerlingen worden door hun groepsleerkracht op de hoogte gebracht van wat gevaarlijk, risicovol en onwettig is en hoe dan te handelen. Om het jaar worden in de groepen 5 t/m 8 lessen rondom mediawijsheid gegeven.
- Zie verder ook het bovenschoolse internetprotocol.
- Bij het opstellen van een apart internetprotocol kunnen genoemde zaken daarin worden opgenomen.

Pesten

Zie kwaliteitskaart 2.02

Vlaggensysteem

Het vlaggensysteem stimuleert gezond seksueel gedrag en draagt bij aan het voorkomen en terugdringen van seksueel grensoverschrijdend gedrag onder kinderen.

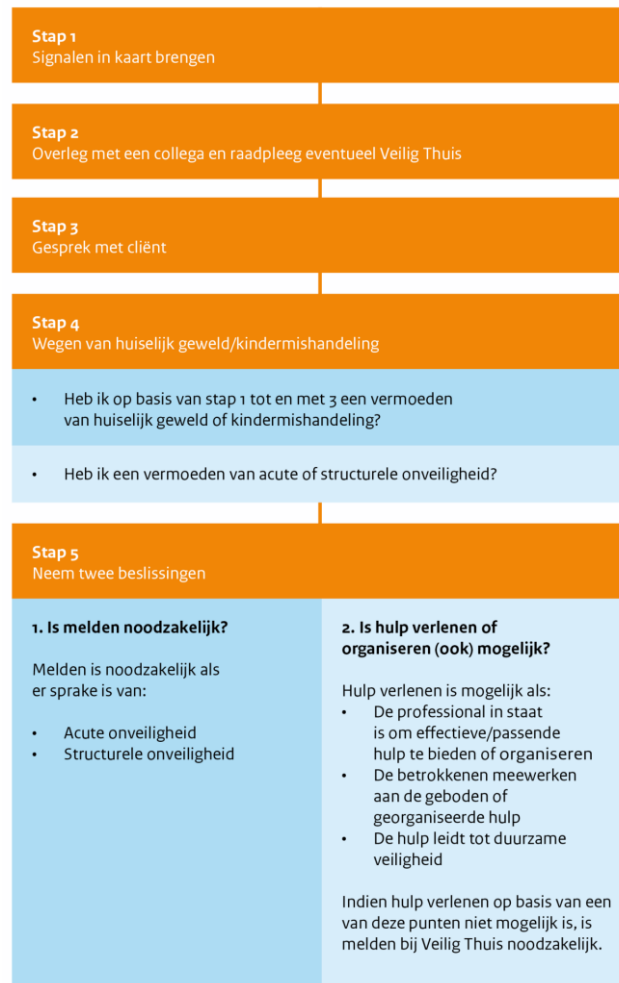

Aan de hand van bovenstaande zes gedragscriteria kun je de ernst van een situatie duiden en ook je handelen sturen. Voor meer informatie: www.vlaggensysteem.nl

Huiselijk geweld en kindermishandeling:

Voor de procedure rondom huiselijk geweld en kindermishandeling zie: kwaliteitskaart 2.20 meldcode/huiselijk geweld en kindermishandeling/ICP (hierin zit ook een stappenplan). Indien besloten wordt over te gaan tot een melding bij veilig Thuis wordt onderstaande Meldcode gehanteerd:

Figuur 1: **Stappenplan verbeterde meldcode**

Informatie voor ouders/verzorgers

Tijdens de rapportgesprekken (2x per jaar) en in het rapport krijgen ouders informatie over de sociaal emotionele ontwikkeling van hun kind.

Tijdens de oudergesprekken sociaal emotioneel (2x per jaar) worden de bevindingen vanuit de SCOL alsmede de observaties van de leerkracht teruggekoppeld.

Wanneer er zorgen zijn omtrent dit thema (bijv. door een opvallende score in SCOL, regelmatig terugkerend grensoverschrijdend gedrag) worden ouders tussentijds voor een gesprek uitgenodigd.

Vooraf aan elk thema van Leefstijl krijgen ouders de ouderbrief.

De anti-pestcoördinator op onze school is: Wil van Ingen

De vertrouwenspersoon op onze school zijn: Yvonne Broers, Wil van Ingen en Leonie Colen

Wat registreren in leerlingvolgsysteem?

Opvallende zaken worden genoteerd in de notities van LOVS.

SCOL heeft een eigen registratiesysteem.

ICP'ers houden een logboek bij.

Overdrachtsformulier naar de volgende groep.

Overig (bijvoorbeeld)

Administratie zorgt met KC'er dat de groepen en leerkrachten op de juiste manier aan elkaar gekoppeld zijn in het registratiesysteem van SCOL.